

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 328/2016-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. apríla 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., Garbiarska 2, Košice, zastúpenej advokátom JUDr. Gabrielom Gulbišom, Boženy Němcovej 22, Košice, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 2 ods. 2, čl. 144 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 2 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 16 CoE 116/2012 a jeho uznesením zo 14. apríla 2015 a základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 2 ods. 2, čl. 144 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 2 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Er 1669/2011 a jeho uznesením z 20. apríla 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. júla 2015 osobne doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., Garbiarska 2, Košice (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), zastúpenej advokátom JUDr. Gabrielom Gulbišom, Boženy Němcovej 22, Košice, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), čl. 2 ods. 2, čl. 144 a čl. 152 ods. 4 ústavy a čl. 2 ods. 2 listiny postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 CoE 116/2012 a jeho uznesením zo 14. apríla 2015 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 2 ods. 2, čl. 144 a čl. 152 ods. 4 ústavy a čl. 2 ods. 2 listiny postupom Okresného súdu Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Er 1669/2011 a jeho uznesením z 20. apríla 2012 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“).

Sťažovateľka je právnickou osobou podnikajúcou v oblasti poisťovníctva. Na základe poisťnej zmluvy uzavretej medzi sťažovateľkou a povinnou sa táto zaviazala platiť dohodnuté poistné. Povinná v rozpore s poisťnou zmluvou dohodnuté poistné prestala platiť. Sťažovateľka sa v súlade s uzavretou rozhodcovskou doložkou obrátila na Arbitrážny súd Košice (ďalej len „arbitrážny súd“), ktorý rozhodcovským rozsudkom sp. zn. 3 C 1671/2009 z 8. marca 2010 (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“) zaviazal povinnú na zaplatenie dlžného poistného v sume 50,72 € s príslušenstvom. Keďže povinná dlžné poistné v lehote vyplývajúcej z rozhodcovského rozsudku nezaplatila, sťažovateľka podala súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na podklade rozhodcovského

rozsudku ako exekučného titulu. Súdny exekútor predložil okresnému súdu 13. mája 2011 žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v prospech sťažovateľky. Okresný súd uznesením sp. zn. 17 Er 1669/2011 z 20. apríla 2012 zamietol jeho žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. O odvolaní sťažovateľky proti napadnutému uzneseniu okresného súdu rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 16 CoE 116/2012 z 14. apríla 2015 tak, že rozhodnutie prvostupňového súdu ako vecne správne potvrdil.

Sťažovateľka v sťažnosti predovšetkým namieta, že preskúmaním materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku) okresný súd a krajský súd prekročili svoje právomoci. V tejto súvislosti tvrdí, že *„Napriek tomu, že exekučný súd nedisponuje legitímáciou určovať existenciu, či neexistenciu práva, skúmať podmienky, ktoré predchádzali vzniku exekučného titulu, konštatovať neprijateľnosť zmluvných podmienok, súd prvého stupňa tak v preskúmanom rozhodnutí činí, čo treba odmietnuť, ako nepripustné. Súdny v exekučnom konaní nepreskúmajú vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizujú svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona a to z ustanovenia § 44 ods. 2 EP, t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom formulovanými požiadavkami. Pritom o objektívne nemožné plnenie ide vtedy, keď splnenie záväzku je všeobecne nemožné pre akéhokoľvek dlžníka (teda nie len spotrebiteľa).“*

Podľa sťažovateľky napadnuté uznesenia okresného súdu a krajského súdu sú z ústavného hľadiska neakceptovateľné, keďže aj *„exekučný súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vypoariadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal“*.

Sťažovateľka namieta, že

«úlohou okresného súdu v prípade zotrvania na názore smerujúcom ku zamietnutiu žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, čo i len do elementárnej časti, by mala byť povinnosť svoje rozhodnutie riadne zdôvodniť. Najmä uviesť:

- dôvody, ktoré ho viedli k aplikovaniu noriem spotrebiteľského práva v rámci exekučného konania...
- ozrejmíť, nakoľko v tomto štádiu exekučný súd nevykonáva dokazovanie...
s výnimkou ustanovenia § 43 EP, na báze akého zákonného ustanovenia a akých dôkazov, vyhodnotil dojednanú rozhodcovskú doložku za neplatnú,
- v danom prípade je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, nie zmluva, predmetom záujmu exekučného súdu má byť len plnenie vyplývajúce z exekučného titulu. Plnenie z exekučného titulu zaväzujúce na vrátenie dlhu s príslušenstvom nik nespochybnil, z hľadiska § 35 ZoRK je vecou rozhodnutou a z tohto pohľadu nie je zrejmé, čo viedlo exekučný súd k nerešpektovaniu tejto procesnej prekážky vedenia konania,
- Tiež z odvolaním napadnutého uznesenia nie je zrejmé, ako sa exekučný súd pri určení, že dojednanie rozhodcovskej doložky v predmetnej spotrebiteľskej zmluve je neprimeranou podmienkou a spotrebiteľ ňou nie je viazaný, vysporiadal s požiadavkou preukázania naliehavého právneho záujmu (§ 80 písm. c) OSP) na takomto určení, osobitne ak povinný nevyužil inštitút svojej ochrany umožňujúci mu spochybníť rozhodcovskú doložku spôsobom, ktorý predpokladá § 40 ods. 1 písm. c) ZoRK.
- Exekučný súd sa pri svojich úvahách o neprijateľnej rozhodcovskej doložke odvoláva na ustanovenia Smernice 93/13/EHS. Zaoberá sa jej hodnotením v kontexte úvah vyplývajúcich z prílohy I písm. q) tejto smernice, ktorá hodnotí, čo je možné považovať za neprijateľnú podmienku pričom táto interpretácia vychádza z nesprávneho prekladu nakoľko vychádzajúc z originálu tohto ustanovenia, ktorý znie: „excluding or hindering the costumer’s right to take legal action or exercise any other legal remedies, particularly by requiring the costumer to take legal disputes exclusively to arbitration not covered by any legal provision.“ by mal slovenský preklad znieť: „Nekalou podmienkou je zbavenie spotrebiteľa práva, alebo mu brániť v uplatňovaní práva podať žalobu, alebo akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory výlučne arbitrážou, na ktorú sa nevzťahujú ustanovenia právnych predpisov.“ V tomto kontexte potom nemožno ujednanie rozhodcovskej doložky hodnotiť za nekalú podmienku, nakoľko rozhodcovské konanie je súčasťou legislatívne upraveného procesu a je súčasťou vnútroštátneho civilného práva...».

Podľa sťažovateľky je zrejmé, že „skúmať *ex offio* neprijateľnosť zmluvnej podmienky – rozhodcovskej doložky – môže iba taký súd členského štátu, ktorý je na to zmocnený podľa vnútroštátnych procesných pravidiel. Exekučný poriadok takúto právomoc exekučným súdom v uvedenom prípade jednoznačne nepriznáva (pozri § 243d ods. 1 a 2 EP).“.

Vychádzajúc z uvedených skutočností, sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a nálezom vyslovil, že napadnutým uznesením krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, boli porušené jej základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 2 ods. 2, čl. 144 a čl. 152 ods. 4 ústavy a čl. 2 ods. 2 listiny a napadnutým uznesením okresného súdu a tiež postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, boli porušené jej základné práva podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 2 ods. 2, čl. 144 a čl. 152 ods. 4 ústavy a čl. 2 ods. 2 listiny, aby označené rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu zrušil, vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a priznal jej úhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu sťažovateľkou označených základných práv podľa ústavy a listiny, práva podľa dohovoru a označených ustanovení ústavy a listiny napadnutým uznesením okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, ako aj postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, mohla sťažovateľka podať odvolanie (čo aj využila), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť v posudzovanej veci o odvolaní sťažovateľky vylučuje právomoc ústavného súdu.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

II.2 K namietanému porušeniu sťažovateľkou označených základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovateľka v sťažnosti formuluje výhrady proti skutkovým a právnym záverom krajského súdu vyjadreným v napadnutom uznesení, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu. Sťažovateľka namieta tiež nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia, ako aj skutočnosť, že krajský súd sa v napadnutom uznesení nevysporiadal ústavne akceptovateľným spôsobom s jej odvolacími dôvodmi.

V nadväznosti na námietky sťažovateľky ústavný súd v prvom rade poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, v ktorej opakovane zdôrazňuje, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd poznamenáva, že prípadné porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa siedmeho oddielu druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 36 listiny) a jeho porovnateľného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru možno posudzovať spoločne, keďže nie sú medzi nimi zásadnejšie odlišnosti (m. m. IV. ÚS 195/07).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala, a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí

dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že súdny exekútor v uvedenej veci doručil žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie o vymoženie označenej sumy, ako aj trov rozhodcovského konania na základe exekučného titulu – rozhodcovského rozsudku, pričom okresný súd, vychádzajúc z predložených listín, zistil, že žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie je potrebné zamietnuť z dôvodu, že rozhodcovská doložka ako súčasť poisťnej zmluvy uzavretej medzi sťažovateľkou a povinnou bola už v čase jej uzatvárania neprijateľnou podmienkou a ako taká bola už od počiatku neplatná v zmysle § 53 ods. 1 a 4 písm. r) Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvárania poisťnej zmluvy. Rozhodcovské konanie, ktorého výsledkom bol exekučný titul, sa teda uskutočnilo bez riadneho zmocnenia zo strany zmluvných strán a rozhodcovský rozsudok vydaný v takomto konaní nemôže byť exekučným titulom na vykonanie exekúcie.

Sťažovateľka podala proti napadnutému uzneseniu okresného súdu odvolanie, v ktorom okrem iného namietala, že odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je nezákonné, pričom svoje odvolacie dôvody založila na ustanoveniach § 205 ods. 2 písm. a), b), d) a f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

Krajský súd po preskúmaní odvolaním napadnutého uznesenia okresného súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 213 ods. 3, 4 a 5 a § 214 ods. 2 OSP dospel k záveru, že odvolanie sťažovateľky nie je dôvodné.

Krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia zdôraznil, že zásadný význam pre posúdenie vzťahu založeného medzi sťažovateľkou a povinnou poisťnou zmluvou je § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 25. novembra 2004, ktoré nielenže „označilo za spotrebiteľské zmluvy aj zmluvy uzavreté podľa

Obchodného zákonníka, ale v ods. 2 stanovilo zásadu, že na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa osobitného predpisu (t. j. podľa Občianskeho zákonníka) sa primerane použije ustanovenia tohto predpisu, t. j. Občianskeho zákonníka“.

Ďalej krajský súd v napadnutom uznesení zdôraznil, že „... *súdna prax považuje zmluvnú podmienku (rozhodcovskú doložku) za individuálne dojednanú, len ak uzavretiu rozhodcovskej zmluvy predchádzalo poučenie spotrebiteľa o právnych dôsledkoch uzavretia rozhodcovskej zmluvy so zameraním na zhoršenie procesných práv a povinností v neprospech spotrebiteľa v porovnaní so súdnym konaním. Spotrebiteľovi musí byť pritom daná reálna možnosť voľby, či prijme alebo neprijme rozhodcovskú zmluvu alebo dá prednosť konaniu pred všeobecným súdom. Voľba spotrebiteľa v prospech všeobecného súdu nesmie byť spojená s možnosťou neuzavretia samotnej spotrebiteľskej zmluvy. Oprávnený nepreukázal, či a v akom rozsahu poučil povinného o nevýhodách rozhodcovského konania. Preto sa táto zmluvná podmienka nepovažuje za individuálne dojednanú. S účinnosťou od 1.1.2008 bolo do Občianskeho zákonníka zapracované ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r), ktoré špecifickým spôsobom prevzalo zásadu upravenú v prílohe k článku 3 ods. 3 bod 1, písm. q) Smernice (smernica Rady ES 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, pozn.), ktorá označila za nekalú podmienku takú, ktorej zmyslom alebo účinkom je neposkytnúť spotrebiteľovi právo alebo bránenie v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou.“.*

Krajský súd v tejto súvislosti v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal aj na závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vyjadrené v uznesení sp. zn. 6 Cdo 1/2012 z 21. marca 2012 v totožnej veci sťažovateľky, z ktorých vyplýva povinnosť skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a následne posúdiť materiálnu vykonateľnosť príslušného exekučného titulu. V tejto súvislosti krajský súd predovšetkým zdôraznil, že rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva, na základe ktorej bola

založená právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne.

Odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu je podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné a nemožno ho považovať za arbitrárne. Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre už vyslovil, že judikatúra Súdneho dvora Európskej únie vychádza z predpokladu, že kontrolu neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách má všeobecný súd realizovať *ex officio*, pričom nevyhnutnosť tohto postupu je daná povahou a významom verejného záujmu, z ktorého vychádza ochrana spotrebiteľa (m. m. II. ÚS 235/2012). Skutočnosť, že sťažovateľka sa s takýmto prístupom a z neho vyplývajúcim právnym názorom krajského súdu vysloveným v odvolacom konaní nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným (m. m. I. ÚS 313/2010, II. ÚS 134/09). Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov, ktorá primárne patrí všeobecným súdom, mohol by nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný výklad krajského súdu uplatnený v napadnutom uznesení takéto nedostatky nevykazuje, a preto sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.3 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny napadnutým uznesením krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Sťažovateľka namieta tiež porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny napadnutým uznesením krajského súdu, aj keď túto časť sťažnosti vôbec neodôvodňuje. Za týchto okolností by ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru mohol túto časť sťažnosti odmietnuť bez ďalšieho pre nesplnenie

zákonom prepísaných náležitostí. Napriek tomu ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu aj z vecného hľadiska.

Pri vymedzení rozsahu vecného prieskumu napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, v zmysle ktorého pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc (III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04, IV. ÚS 266/08). Z uvedeného právneho názoru vyplýva, že porušenie svojich práv napadnutým uznesením krajského súdu mohla sťažovateľka namietat' v konaní pred ústavným súdom v zásade len z dôvodov, ktoré uviedla v odvolaní proti napadnutému uzneseniu okresného súdu. Pri preskúmaní napadnutého uznesenia sa ústavný súd preto sústredil na posúdenie, ako sa krajský súd vysporiadal s odvolacou námietkou sťažovateľky o tom, že *„exekučný súd zdanlivo na účely preskúmania podmienok pokračovania exekúcie podľa exekučného poriadku dokazoval a pojednávanie nenariadil... Tým odňal možnosť oprávnenému vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom a k označeniu spôsobu, akým bola individuálne dojednaná rozhodcovská doložka. Exekučný súd považoval zmienené listiny, a to poisťnú zmluvu včítane poisťných podmienok v znení pri podpise poistenia, za zásadné. Nenariadením pojednávania súd odňal oprávnenému možnosť konať pred súdom, vyvrátiť alebo oslabiť právny názor, ktorý je základom pre rozhodnutie súdu.“* (citované z odvolania proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, pozn.).

V súlade s čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne čl. 38 ods. 2 listiny) každý má právo na to, aby sa jeho vec verejne prerokovala... a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Z napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že aj vo vzťahu k tejto odvolacej námietke krajský súd poukázal na závery obsiahnuté v uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 1/2012 z 21. marca 2012, v ktorom sa k zásadnému právnemu problému nastolenému sťažovateľkou konštatuje, že v štádiu exekučného konania, pri ktorom všeobecný súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie

exekúcie, alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom [§ 44 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov], sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu všeobecný súd nevykonáva dokazovanie ako procesnú činnosť osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 OSP, a preto je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu vrátane do neho založených listín. Dokazovanie vyžadujúce nariadenie pojednávania s možnou účasťou oprávneného a povinného v tejto časti exekučného konania neprichádza do úvahy aj z dôvodu, aby sa tým nezmaril účel exekúcie, o ktorej sa má povinný dozvedieť až doručením upovedomenia o začatí exekúcie. Osobitne k vade konania spočívajúcej v tom, že okresný súd na ťarchu sťažovateľky revidoval skutkový stav, na ktorom je založený exekučný titul, bez toho, aby jej dal možnosť sa k takto vykonaným dôkazom a k takto novo vytvorenej procesnej situácii vyjadriť, krajský súd uviedol, že táto vada bola odstránená tým, že na rozhodnutie prvostupňového súdu mala sťažovateľka právo reagovať podaním odvolania, pričom odvolací súd posúdil vec aj z uvedeného dôvodu.

Ústavný súd na rozdiel od sťažovateľky nepovažuje napadnuté uznesenie krajského súdu za také, ktorým došlo k porušeniu ňou označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. podľa čl. 38 ods. 2 listiny, keďže z neho vyplýva dostatok právne relevantných argumentov ku kľúčovej námietke sťažovateľky týkajúcej sa porušenia záruk kontradiktórnosti v danej veci zo strany exekučných súdov. Úlohou ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je posudzovanie právnej perfektnosti namietaných rozhodnutí všeobecného súdu z hľadiska formálnych požiadaviek vyplývajúcich zo zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov a z týchto aspektov ich „vylepšovanie“ (IV. ÚS 325/08), ale posúdenie ich ústavnej akceptovateľnosti a udržateľnosti.

Ústavný súd po preskúmaní právnych záverov krajského súdu dospel k záveru, že tieto sú plne v súlade so závermi obsiahnutými v jeho rozhodnutiach o totožných sťažnostiach sťažovateľky (k tomu pozri rozhodnutia ústavného súdu vo veciach

sťažovateľky vedených pod spisovými značkami I. ÚS 332/2012, I. ÚS 359/2012, I. ÚS 547/2012, I. ÚS 38/2013, I. ÚS 641/2013, I. ÚS 675/2013, I. ÚS 14/2014, I. ÚS 41/2014, I. ÚS 414/2014, I. ÚS 358/2015, II. ÚS 160/2013, II. ÚS 382/2013, II. ÚS 389/2014, II. ÚS 812/2014, II. ÚS 816/2014, II. ÚS 440/2015, III. ÚS 264/2012, III. ÚS 595/2012, III. ÚS 433/2013, III. ÚS 455/2013, III. ÚS 480/2013, III. ÚS 412/2014, III. ÚS 445/2014, III. ÚS 702/2014, III. ÚS 250/2015, III. ÚS 252/2015, III. ÚS 424/2015, IV. ÚS 344/2012, IV. ÚS 461/2012, IV. ÚS 367/2014) a plne rešpektujú aj zjednocujúce stanovisko pléna ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 1/2014 zo 7. mája 2014 (s obsahom ktorého je sťažovateľka z predchádzajúcej rozhodovacej činnosti ústavného súdu v jej totožných veciach oboznámená). V súvislosti so sťažovateľkinou nosnou argumentáciou ústavný súd uzatvára, že na jej vec možno vzťahovať ustálený právny názor ústavného súdu, podľa ktorého sťažovateľka mala z pohľadu „materiálneho“ možnosť vyjadriť sa ku skutkovým zisteniam okresného súdu a z nich vyplývajúcejmu (novému) právnomu posúdeniu veci, ktoré zakladali dôvod na zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, čo aj využila v rámci ňou podaného opravného prostriedku (odvolania), a v rozsahu veci primeranom sa s touto jej obranou zaoberal krajský súd v rámci odvolacieho konania.

Vychádzajúc zo všetkých doteraz uvádzaných skutočností, ústavný súd dospel k záveru, že medzi obsahom sťažovateľkou označeného základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o jeho porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní aj túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.4 K namietanému porušeniu čl. 2 ods. 2, čl. 144 a čl. 152 ods. 4 ústavy a čl. 2 ods. 2 listiny napadnutým uznesením krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Pokiaľ ide o namietané porušenie označených čl. 2 ods. 2, čl. 144 a čl. 152 ods. 4 ústavy a čl. 2 ods. 2 listiny napadnutým uznesením krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, ústavný súd konštatuje, že označené články ústavy a listiny neobsahujú žiadne základné práva alebo slobody. O ich prípadnom porušení by ústavný súd v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mohol rozhodnúť len v spojení s porušením niektorého zo základných práv alebo slobôd. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že žiadne zo sťažovateľkou označených práv nemohlo byť porušené, neprichádzalo do úvahy ani vyslovenie porušenia označených ustanovení ústavy a listiny. Vzhľadom na uvedené ústavný súd aj túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Pretože sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok, ústavný súd o ďalších návrhoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

K odôvodneniu tohto uznesenia sa pripája odlišné (doplňujúce) stanovisko sudcu Lajosa Mészároša.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. apríla 2016